

Bedoeld voor binnenland

Leo Kwartan

Foto: Govert Kwartan

Plichtmatig sprak de Arabische Liga zijn afkeuring uit, de Nederlandse ambassadeur in Iran werd op het matje geroepen en een handvol Jordaanse parlementariërs riep vergeefs om het verbreken van de diplomatieke betrekkingen met Nederland. Maar eigenlijk heeft de film van Geert Wilders nauwelijks tot ophef in de islamitische wereld geleid.

Wie 'Geert Wilders' en 'Fitna' invoert op Google, krijgt 1.700.000 hits. Als ik hetzelfde doe in het Arabisch, kom ik niet verder dan 326. 'Fitna' in combinatie met 'Hoelanda' levert tenminste nog 169.000 hits op. Maar toch, wat mankeert de moslims? Waarom zijn ze nog niet met honderdduizenden diep gekrenkt en woedend de straat op gegaan?

De reden is dat de meeste moslims mensen zijn met een baan, een gezin en dagelijkse beslommeringen — kortom mensen zoals u en ik — die helemaal geen tijd hebben om te demonstreren. Daarnaast hebben de Deense cartoonrellen aangetoond dat er in de islamitische wereld niet zoiets bestaat als spontaan oproer. Rellen worden georganiseerd door regimes of spindoctors. Zij zouden *Fitna* kunnen gebruiken uit politiek eigenbelang. Die mogelijkheid bestaat nog steeds, maar iets zegt me dat de film dan wel wat confronterender had mogen dan nu het geval is. Het is niet gemakkelijk de massa's voor de zoveelste keer te hoop te laten lopen tegen die tikkende tulband.

Daarnaast is de film een voorname Nederlandse aangelegenheid. *Fitna* is vooral beledigend voor moslims in Nederland, en minder voor moslims in het algemeen. Het venijn van de film is niet zozeer religieus van aard, maar bestaat uit het sociaal stigmatiseren van onze poldermoslims als potentiële terroristen die Nederland haten en hun vrouwen en kroost geweld aandoen.

De film leent zich daarom eerder voor een juridische procedure in Nederland dan voor een fatwa door een geestelijke in Iran of Saudi-Arabië. Er is de laatste tijd in de islamitische wereld toch al sprake van een zekere fatwamoeheid als het om internationale kwesties gaat.

Niettemin heeft het imago van Nederland in het Midden-Oosten weer eens schade opgelopen. Wie denkt dat Nederland nog steeds kan leunen op een onverwoestbaar geachte reputatie van vreedelievende bruggenbouwer, heeft het mis. Ik heb in het Midden-Oosten inmiddels te veel mensen

ontmoet die Nederlanders allang niet meer associëren met stoere baggeraars en tulpenverkopers, maar met vileine moslimhaters, slippendragers van de VS en degenen die medeverantwoordelijk worden gehouden voor de moord op 7000 moslims in Srebrenica. Dat dat beeld nuances behoeft, wordt niet gehoord.

Die verslechterde reputatie kan op termijn schadelijk zijn voor het Nederlandse bedrijfsleven in het Midden-Oosten. De Denen zagen in de zes maanden na de cartoonrellen hun export naar Saudi-Arabië met 40 procent dalen, en die naar Iran met 47 procent. Vooral voedselproducenten, met name die van melkproducten, moesten

In het Arabisch levert 'Wilders', 'Fitna' maar 326 hits op internet op

het ontgelden, omdat hun producten werden getroffen door officieuze boycotts.

Het effect op grote orders of overeenkomsten is moeilijker te meten, maar het feit blijft dat een negatief nationaal imago niet bevorderlijk is in een regio waar respect en reputatie zo'n grote rol spelen bij het zakendoen.

Maar niet getreurd. De wereld is groter dan het Midden-Oosten. Want terwijl Deense boter en puddingjes in 2006 werden geweerd uit Arabische supermarkten, begonnen rechtse Amerikanen demonstratief Bang & Olufsen-installaties en Lego te kopen. In de eerste zes maanden van 2006 steeg de Deense export naar de VS met 17 procent. Ofwel, *Fitna* zou ook positieve effecten op de Nederlandse export kunnen hebben. Iets zegt me dat 2008 wel eens een goed jaar zou kunnen zijn om aandelen Heineken te kopen.

.....
Leo Kwartan is arabist en werkzaam als adviseur voor bedrijven die opereren in het Midden-Oosten.

